

שכונות
עצבה

צריף ראשונים

גני תקווה

פרוגרמה | מרץ 2025

תקציר הפרקים הקודמים

- ✦ נעשו סיור שטח ותחקיר תוכן
- ✦ נעשו שתי פגישות שיתוף ציבור עם תושבים
- ✦ אושר כוכב צפון
- ✦ נעשו ראיונות עומק עם כ-20 תושבים
- ✦ יצאנו לתהליך פיתוח קריאייטיבי וגיבוש אומדנים

שלומית
עצבה

מטרת הפגישה

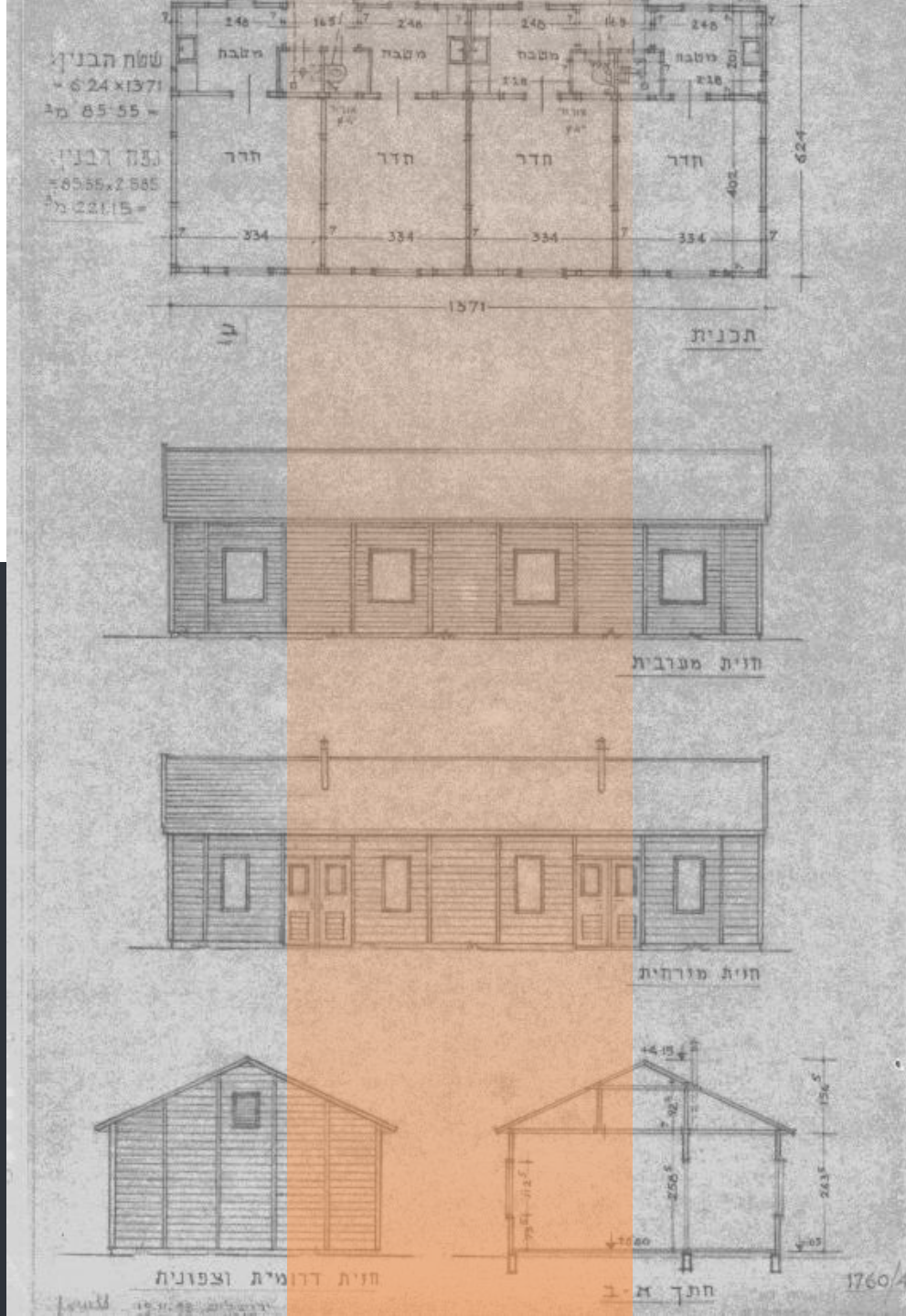
אישור תכנון רעיוני והצגת
אומדנים והמשך עבודה

אתם ביקשתם

לשמר את צריף הראשונים ולהפוך
אותו למוקד היסטורי עירוני, המספר
את סיפורה של גני תקווה לדור העתיד
בעיר

ההזדמנות

לחבר את דור העתיד למורשת הערכית
הייחודית של העיר ולהפוך אותם לשגרירים
לערכי העיר

להפוך את מרחב הצריף למרכז עירוני חי
ופעיל, המקרב בין דורות העיר וחלקי
האוכלוסייה

שכומית
עצבה

קהל היעד

משפחות של
תושבי העיר
הותיקים

תושבי הסביבה
הקרובה

תלמידי בתי
הספר בעיר

חומרי הגלם לעבודה

נקודות מפתח בהתפתחות
גני תקווה - משיכון "היובל"
ועד ימינו

חיי היום יום של התושבים
בצריפים - המגורים בצריף,
משחקים בחוץ, גידולי משק

עולם הערכים הקהילתי של
התושבים הראשונים

מקומות מרכזיים ביישוב -
בתי הכנסת, קולנוע רחל,
בית הספר ועוד...

צריף בגודל 40 מ"ר מחולק ל-2 חדרים
מגרש בגודל 450 מ"ר

תושבי גני תקווה הוותיקים
אנשי מפתח בקהילת גני תקווה

המצב הקיים

מתחם הצריף

שביל מחבר

חניה

החווה החקלאית

שלומית
עצבה

איך עושים את זה בארץ ובעולם?

מוזיאונים היסטוריים בבתי ראשונים משוחזרים בארץ לדוגמה

צריף בן צבי

בית קשת

התרשמות מאורך
החיים של פעם
וצפיה בסרט

חצר הראשונים

עין שמר

מוזיאון המציג את קורות הקיבוץ ב-
15 שנותיו הראשונות. פריטים
נוסטלגיים מתקופות שונות, חדר
מגורים לדוגמה, סרטים מרתקים על
החיים בקיבוץ והשינויים שחלו בו

צריף ראשונים משאבי שדה

מוזיאון המספר את סיפור הקיבוץ
מרגע הקמתו. שחזור של חצר
הקיבוץ, מכונות חקלאיות, מגדל
המים, באר, חדר האוכל המקורי,
טחנת קמח, מוזיאון טרקטורים,
רכבת היסטורית ועוד.
מתאים מאוד למשפחות!

הצריף הראשון הוד השרון

סיורים מודרכים לקבוצות על
ראשית הישוב

שימוש בבתי ראשונים בשימושים שונים בארץ ובעולם לדוגמה

חוות הילדים של דיאנה רוז טקסס, ארה"ב

אחוזה מהמאה ה-19 שנבנתה על ידי המתיישבים הראשונים, הפכה למוזיאון ילדים וחווה חינוכית המתמקדים בחיי חלוצים, חקלאות וחיות בר.

בית הראשונים עמק חפר

מתחם בית הראשונים מארח מגוון רב-תחומי של תערוכות, תכניות ריזידנסי, סדנאות, הרצאות ועוד. שילוב הקהילה בפתיחת הבית – משלבי הפרוגרמה, דרך תהליך ההקמה ולאורך תקופת ההפעלה.

בית האבן הישן ברוקלין, ארה"ב

מבנה היסטורי המשמש כמרכז לחינוך, מרכז קהילתי ומוזיאון היסטורי

מתחם צריפי הראשונים קיבוץ יזרעאל

צריפי הראשונים של הקיבוץ שופצו ובכל אחד שוכן בית עסק או סטודיו.

מה למדנו מההשראות?

ציר גישות השימור

שינוי שימוש

שימוש במקום
כפלטפורמה
לשימושים חדשים
ומגוונים, ללא קשר
לשימושו המקורי

הגישה המוזיאלית

הפיכת המקום לאתר
תצוגה בנושא הקשור
לשימוש ולתקופה
המקורית

שימוש חוזר

שחזור המקום
והחזרתו לשימושו
המקורי

גישת "הנצחה"

התערבות
מינימלית, שחזור
נראות, סגירה
מהציבור והצבת
שלט הסבר

אנחנו רוצים להיות כאן!

שאלנו את התושבים הוותיקים: מה זה גני תקווה בשבילכם?

"אהבנו את בית הספר.
המורים היו מחנכים והעניקו
קודם כל ערכים"

"היה עושר תרבותי. קרקע
מושלמת לעולה חדש, שמגיע
ופוגש עולים חדשים מכל
העולם שמחבקים אותו"

"החיים היו קשים. כולם הגיעו
לכאן ממדינות מפותחות
והתחילו לעבוד קשה.
הפשטות נבעה מזה שלא היה
משהו אחר"

"גני תקווה של פעם הייתה
איכות חיים צנועה. היה מעט
אבל לא היו תלונות. הייתה
לנו שמחת חיים"

"באו לכאן אנשים מכל הגלות
וכולם הגיעו למקום חדש
לגמרי. לא היו מחיצות, היו
רק משחקי רחוב"

שאלנו את התושבים הוותיקים: מה זה גני תקווה בשבילכם?

"לא ידענו מה זה לסגור את
הדלת. כולנו היינו משפחה"

"גידלתי פה ילדים לתפארת.
הישוב נתן להם המון"

"כילד קטן בכיתי להורים
שאני רוצה לעבור מפה, לא
רציתי לגור בצריף. כשגדלתי
קניתי בעצמי צריף לגדל בו
את הילדים"

"החיים היו לא פשוטים. לא
היה חשמל, היה צריך לחכות
שיגיע קרח למקרר, היה קשה
לעשות כביסה, היו ג'וקים
ופשפשים והביוב של השכנים
עבר בין כולם"

"היתה פה ילדות מאושרת.
לא היו גדרות ולא כבישים,
הכל היה חולות והיה חופש"

הצרף

בית הקהילה בגני תקווה

הצריף נעים להכיר

"הצריף" בגני תקווה הוא מרכז תרבות וקהילה הממוקם בצריף היסטורי מקורי מימיה הראשונים של העיר. הצריף מציע מפגש חווייתי וקולינרי עם ההיסטוריה המקומית של גני תקווה והכרות עם סיפורה הייחודי של קהילת התושבים הראשונים של גני תקווה – קהילת עולים שהגשימה את חזון קיבוץ הגלויות הישראלי והפכה למשפחה מגוונת, המייצרת את כל הדרוש לה יש מאין ויוצרת שפע, מגוון ועושר עבור חברה.

המרכז משמש בית לאירועי תרבות רב-תחומיים, פעילויות חינוכיות וחווייות קולינריות קהילתיות. הוא דלת פתוחה עבור מפגשים קהילתיים ומעודד מפגש בין דורי ובין תרבותי.

הערכים של הצריף

יזמות בת קיימה

יצירת מיזמים
חברתיים עצמאיים,
יצירת שפע יש מאין
תוך שימוש במשאבי
הטבע במקום

אחדות ופלורליזם

עדות שונות וגוונים
שונים חיים ביחד
ומכבדים את השונות

צניעות

הסתפקות במועט,
שפע שנובע מפשטות

חלוציות וציונות

חיבור לארץ ולקרקע,
אמונה ודבקות בדרך
ובחזון

קהילתיות ואחוזה

דלת פתוחה, עזרה
הדדית ודאגה לזולת,
שותפות גורל

עם מה נרצה שיצא המבקר

✦ תחושת שייכות וגאווה בסיפור הייחודי של העיר

✦ השראה לאורח חיים קהילתי

✦ מפגש בין דורי משמעותי

איך זה יראה בפועל?

סדנאות מיוחדות לגיל השלישי

מסורות קהילתיות - 'קהילה מבשלת'

פעילות חינוכית לבתי ספר בבקרים

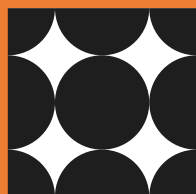
אירועים קהילתיים עירוניים

סיורים למשפחות בתצוגת הצריף

איך עושים את זה?

מיתוג הצריף
ויצירת תכנית
אירועים
שנתית

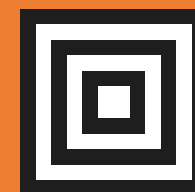
תוספת
שילוט ותוכן
בחוזה
החקלאית

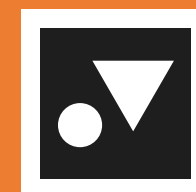
יצירת תצוגה
היסטורית
בשביל המחבר
בין החווה
החקלאית
לצריף

יצירת
תצוגה
היסטורית
בחצי הצריף
הקיים

פיתוח
המרחב
המקיף את
הצריף

שיפוץ
והרחבת
הצריף

שלומית
עצבה

מרכיבי החוויה פריסת מצב רצוי

מיפוי התוכן במרחב

שלומית
עצבה

שיפוץ חצי הצריף הקיים

רבע צריף 1 - שחזור היסטורי עם תצוגה אינטראקטיבית

"היה לנו פרימוס. היו שמים עליו דוד של מים, מדליקים והיו לנו מים חמים. היה מספיק לשנים שלושה אנשים. לא רבנו על המקלחת."

מה בתכנון

- כניסה של המבקר לצריף ה'אמיתי' המראה איך חיה בו משפחה בשנות ההקמה
- המידע יעבור דרך פריטים יום יומיים בהם ניתן להתבונן, להקשיב ולקרוא.

מה נדרש?

- תצוגת החדר כפי שהיה במקור – מטבח קטן, מיטה, תמונות, חפצים יום יומיים שהיו בשימוש.
- בחלק מהחפצים תהיה חוויה אינטראקטיבית המספרת את סיפור העבר והמקום.
- עבודת סאונד המדמה את החיים בצריף - שיחה בין אנשים המספרת את סיפור היומיומי, רעש המים הרוותחים, רעשי החוץ והרחוב.

רבע צריף 2 - חדר הזיכרונות

"אם מישהו היה חולה הייתה עזרה של כולם, להביא לו מה שהוא צריך. מנסים להזמין לו רופא, מארגנים לו אוכל."

מה בתכנון

- ✦ מיצג של ספר זיכרונות בו מוקרנים סיפורי הוותיקים
- ✦ קיר זיכרונות - תצוגה שמשלבת זיכרונות שנאספו על ידינו וזיכרונות שמבקרים יכולים להוסיף.

מה נדרש?

- ✦ מיצג ספר זיכרונות גדול שעליו ניתן להקריין.
- ✦ סרטונים קצרים של ותיקי היישוב, לפי נושאים/ תחומים.
- ✦ ציטוטים של זיכרונות על הקירות
- ✦ אמצעי כתיבה לנתיבת והוספת זיכרונות נוספים

שלומית
עצבה

הרחבת הצריף

(שחזור חצי הצריף השני)

חצי צריף - מטבח רב תכליתי

"לא נעלנו את הבית בחיים. הייתה אחוה ואמונה בין אנשים."

מה בתכנון

- ✦ מטבח קהילתי המאפשר אירועים, פרויקטים וחוויות קולינריות.
- ✦ מרחב רב תכליתי לאירועים וסדנאות.

מה נדרש?

- ✦ הקמת מטבח
- ✦ ריהוט מודולרי על מנת לאפשר שימושים שונים במרחב.
- ✦ הלבשת קירות - ציטוטים, מתכונים.

שלומית
עצבה

חצר הצריף

חצר הצריף - מרחב החלומות

"היו חיים יפים, היינו כמו אחים. לאכול - היינו אוכלים יחד, לשתות - היינו שותים יחד. הכל בחוץ, אבל האווירה היתה אהבה."

מה בתכנון

- ✦ הצגת חווית החוץ, החצר, הרחוב על ידי אלמנטים משוחזרים ופסל איקוני ברוח הקהילתית
- ✦ רחבת התכנסות לאירועים קהילתיים.
- ✦ איזורי ישיבה ושהייה

מה נדרש?

- ✦ פיתוח החצר, בניית רחבה חיצונית לצריף.
- ✦ הצבת פינות ישיבה
- ✦ נטיעת עץ/עצי פרי
- ✦ הכביסה התלויה - הצבת מיצג אשר יספר את סיפור החוץ עבור הילדים, משחקי החוץ, ההווי המשותף.

הדמיית AI עקרונית

שלומית
עצבה

החווה החקלאית

החוזה חקלאית - מיצג ושילוט

"ידענו מתי יום כיפור מגיע לפי הריח של הגויאבות"

מה בתכנון

- שלטי מידע על הגידולים החקלאיים המקוריים עם ציטוטי תושבים
- פסל מרכזי ואיקוני המשלב חוויה קהילתית נצברת

מה נדרש?

- בחוזה יוצב אובייקט גדול שיתופי - קהילתי נצבר, אשר ניתן להוסיף אליו במהלך הביקורים בחוזה רבדים נוספים.
- למשל - כל כיתה ד' מוסיפה אלמנט משלה לאובייקט בכל שנה.
- שלט תצוגה - המתחבר לסיפור הגידולים החקלאיים המקוריים והמשק האוטרקי - תאנים, רימונים, שקדים, תפוזים, מנדרינות, גויאבות.

שלומית
עצבה

השביל הממחבר

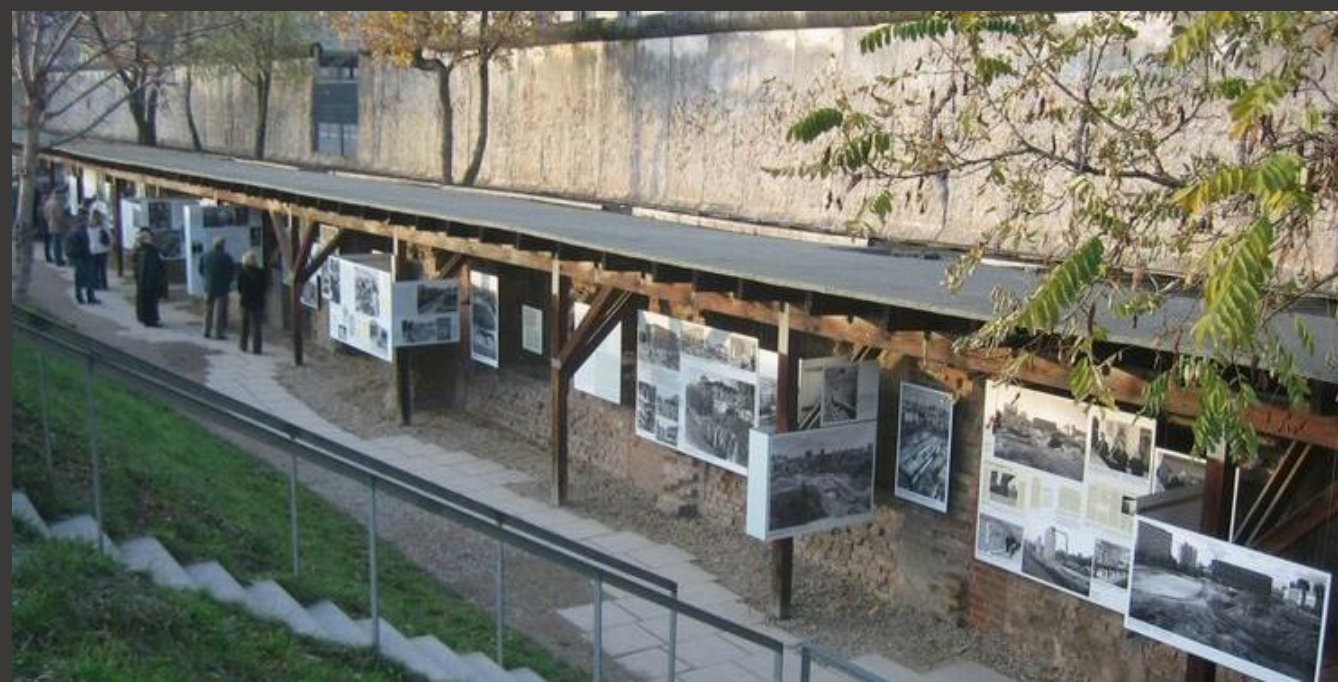
השביל המחבר - תערוכה היסטורית

מה בתכנון

כ- 30 תמונות אשר יציגו את סיפוריהם של הדמויות ה'אייקוניות' של גני תקווה, ותצוגה של מבנים אייקונים ותיקים בעיר ואירועי מפתח בהקמת העיר.

מה נדרש?

הכנה של השביל והנגשתו.
איסוף תמונות משנותיה הראשונות של העיר.

תערוכה היסטורית - תקציר תכנים ראשוני

מקומות ומוסדות

- ✦ קולנוע רחל
- ✦ מתחם בתי הכנסת
- ✦ מרכז מסחרי "למעלה"
- ✦ בית הספר
- ✦ הספרייה
- ✦ המקווה (שימש גם למקלחות)
- ✦ "המסעדה" - הגישו מאכלים שבושלו בשיעור כלכלת בית ודאגו לארוחת צהריים חמה לילדים
- ✦ הקיוסק של משה (לשקול להציג כדמות יחד עם הבן)
- ✦ הקיוסק של חנה
- ✦ הקפה של מרקו
- ✦ אוטובוס קו 76
- ✦ הפועל גני תקווה
- ✦ הגדנ"ע
- ✦ האמליז של עובדיה
- ✦ המכולת של אהרון

דמויות

- ✦ פרידה פרידמן מנהלת בית ספר מיתולוגי
- ✦ שלמה חיים דובין-ראש מועצה הראשון במשך 25 שנה
- ✦ להקת HADY BOYS
- ✦ מיכאל כהן- צלם תיעד את גני תקווה
- ✦ יפת אנגל - מאבטח את הישוב ואת הילדים, מתנדב
- ✦ משה מוכר הקרח
- ✦ מוכר הנפט
- ✦ מרדכי גרעינים
- ✦ נחום האינסטלטור
- ✦ ניסים הסנדלר

המרכז המסחרי הראשון 'למעלה'

"עשינו אסיפות בלמעלה. הרבה חברה היו עולים למעלה שותים בירה, יש שם קיוסק, ספר, שתי מכולות ויושבים בשטח, מוציאים כסאות ודנים בענייני העולם."

מה עוד נדרש?

- ✦ תכנית שנתית לכל תלמידי כיתה ד' בעיר
- ✦ תכנית אירועים שנתית לחגים ושבטות
- ✦ אירועי תרבות וסדנאות שוטפות

תוכנית חינוכית ותרבותית רב שנתית

תקן של מנהל/ת הצריף

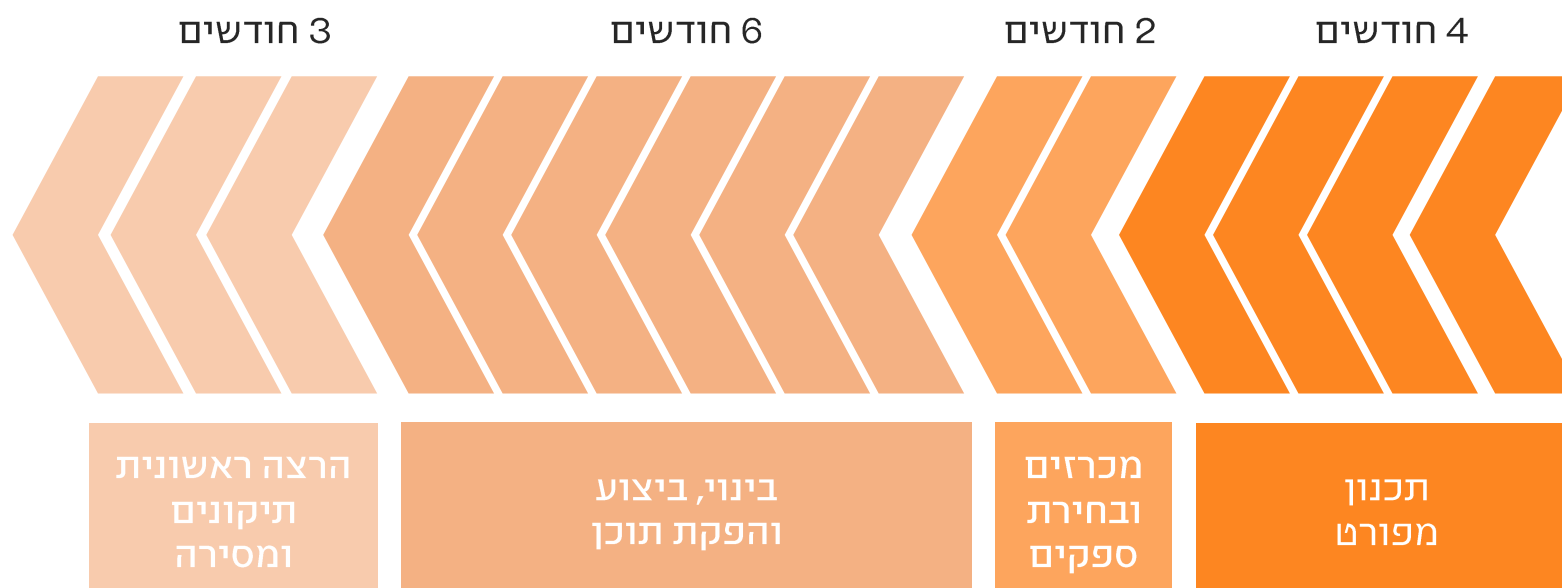
מערך מתנדבים להדרכה

אפשרות לשיתוף פעולה עם ארגון ליונס

אומדן לו"ז עקרוני לביצוע

סה"כ – כשנה וחצי

אומדני עלויות לביצוע

תחום	סעיף	עלות סעיף	עלות תחום
שיפוץ מבנה הצריף	פירוק מבנה קיים, ביסוס בטון, תשתיות ועבודות חשמל ואינסטלציה, בינוי מבנה קיים לפי שחזור, בינוי חצי צריף נוסף, ריצוף, דלתות חלונות, גמרים נגרות מטבח וארונות, מערכות כיבוי אש, שירותים וכו'...	2,800,000	3,040,000
	עיצוב ותכנון מפורט- הכנת תכניות לביצוע	40,000	
	הצטיידות מבנה - כסאות, מוצרי חשמל, מולטימדיה (מקרן, מחשב וכו')	200,000	
פיתוח מרחב חוץ	ניקוי וישור השטח, הכנת שטח לגינון וריצוף	100,000	365,000
	ריהוט- ספסלים, אשפתונים, ברזיה וכו	50,000	
	שתילת עצים, שיחים ומערכת השקיה	95,000	
	תשתיות חשמל ותאורת חוץ	80,000	
	תכנון אדריכלות נוף	40,000	
תצוגות ותוכן - צריף, מרחב חוץ, גלריית שביל וחווה	אוצרות, תחקירי עומק, תכנון קראייטיב מפורט, כתיבת תוכן מפורט, עריכת לשון והגהה	90,000	890,000
	עיצוב גרפי, עיצוב תצוגה, שכרי אמן לפיסול	110,000	
	הפקת תוכן צריף- רכישת אביזרים, בינוי, הדפסות, התקנות, ימי צילום, הקלטות שמע, זכויות יוצרים, עריכות סרטים, תכנות וכו'	300,000	
	הפקת תוכן מרחב חוץ צריף - רכישת אביזרים, הפקת פסלים ומתקני תוכן, הדפסת שלטים	200,000	
	הפקת תוכן גלריית שביל - הכנת השטח, הדפסות והתקנות	70,000	
	הפקת תוכן חווה חקלאית - הפקת והתקנת שלטים, הפקת פסל	120,000	
ניהול ויועצים	ניהול פרויקט, אינטגרציה בין ספקים תכנון לביצוע, ליווי מעצבים, ניהול תכנית העבודה ופיקוח על הפקה ובינוי	200,000	260,000
	יועצים נגישות, בטיחות, תנועה, חשמל וכו'	60,000	
בלת"צ	7%		300,000
סה"כ 4,855,000 ₪ (ללא מע"מ)			

תודה!

שלומית
עצבה ✦

www.atzaba.com